

Aan de commissie WIOSSAN

Beste commissieleden,

Op 7 februari jl. heeft uw raad de volgende onderwerpen besproken die mijn portefeuille raken: het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2027. In deze brief kom ik schriftelijk terug op de vijf toezeggingen met de nummers 24bb000780 tot en met 24bb000785 die tijdens de vergadering zijn gedaan.

Toezegging 24bb000782 De wethouder zal de vragen over het onderzoek hittestress nog schriftelijk beantwoorden (n.a.v. afdoening motie vd Velden)

In de beantwoording van de motie is de volgende zinsnede opgenomen. 'Voor de kortere termijn kan worden onderzocht of afspraken voor bestaande bouw in het IHP kunnen worden opgenomen, waarbij de gemeente de Rotterdamse Investeringsmotor zou kunnen inzetten mits dit per saldo geen uitzetting van de begroting betekent. Indien deze route gewenst is en een dergelijk onderzoek positief uitvalt, zouden de afspraken kunnen landen in het IHP 2026-2027.'

Hieronder onze reactie op deze voorgestelde route:

In het genoemde afdoeningsvoorstel is sprake van een omissie. Een IHP betreft de investeringen in (vervangende) nieuwbouw (of aan nieuwbouw gelijkwaardige renovatie). Volgens de wettelijke taakverdeling tussen gemeente en schoolbesturen is dit de taak van de gemeente. Aanpassing van bestaande gebouwen is niet de taak van de gemeente, maar valt onder de noemer 'onderhoud', waarvoor de schoolbesturen verantwoordelijk zijn en van de rijksoverheid de middelen ontvangen. Om die reden past het niet om het onderhoud van bestaande bouw, waar het hier over gaat, op te nemen in het IHP.

Klimaatadaptatie ter voorkoming van hittestress is echter een belangrijk thema voor alle schoolgebouwen. Daarom wordt er vanuit het Rotterdams Weerwoord, ter bestrijding van de hittestress in bestaande schoolgebouwen, een project uitgevoerd: 'Scholen van de toekomst'. Bedoeling van dit project is om deze scholen te ondersteunen bij het klimaat adaptief maken van hun school en de ervaringen breed beschikbaar te maken voor schoolbesturen o.a. via een Community of Practice. Wellicht dat op basis van deze ervaringen verdergaande afspraken te maken zijn met de schoolbesturen.

Daarnaast heb ik uw commissie de volgende toezegging gedaan:

Toezegging 24bb000781 De wethouder zal hittestress meenemen bij de volgende nulmeting voor het IHP Onderwijs.

Het voorliggende IHP betreft 2024-2027 en het volgende IHP betreft 2028-2031. Voor het IHP 2024-2027 is in 2022 een nulmeting uitgevoerd naar alle onderwijsgebouwen. Voor het IHP Onderwijs 2028-2031 zal hittestress meegenomen worden bij de volgende nulmeting.

Toezegging 24bb000780 De wethouder zal de commissie informeren over het aantal leegstaande scholen en de duur van de leegstand.

Er zijn op dit moment 14 panden die leeg staan, waar een onderwijsfunctie op zit en in portefeuille zijn bij de gemeente. Voor de leegstaande panden wordt altijd leegstandsbeheer ingezet.

Van deze panden 14 panden:

- zijn er 5 die herontwikkeld worden voor scholen. Vier van deze panden hebben ruim 5 jaar leeg gestaan. Eén pand heeft 1-2 jaar leeg gestaan.
- Twee andere panden worden ingezet als 'wissellocatie' (tijdelijke huisvesting voor meerdere projecten). Deze panden hebben 1-2 jaar leeg gestaan.
- Eén pand wordt komend kwartaal weer in gebruik genomen als schoollocatie. Dit pand heeft 1-2 jaar leeggestaan.
- Eén pand is zeer recent afgestoten uit de onderwijsportefeuille. Dit pand heeft 2-3 jaar leeg gestaan.
- 5 panden zijn 'schuifruimte' (tbv onvoorziene omstandigheden, zoals incidentele groei, calamiteiten). Drie daarvan hebben 2-3 jaar leeggestaan en 2 langer dan 5 jaar.

In verband met de wet Meer Ruimte voor Nieuwe scholen, waarbij de gemeente een huisvestingsverplichting heeft als een initiatief toestemming heeft gekregen van de minister om te starten, is enige ruimte nodig. Zo moet er ruimte gevonden worden voor WOW-VO en Enderun Hisar. Daarnaast zien we een groei van het aantal leerlingen in de (internationale) schakelklassen.

Er kunnen ook nog leegstaande schoolgebouwen zijn die (nog) in juridisch eigendom zijn van de schoolbesturen. Dat zullen er naar schatting hooguit enkele zijn.

Toezegging 24bb000783 De wethouder zal nagaan of en zo ja hoeveel scholen ITS-keurmerk hebben.

Toezegging 24bb000784 De wethouder komt terug op de vraag hoe hij met de nieuwe NEN-norm omgaat.

Er zijn geen scholen in Rotterdam die het ITS-keurmerk hebben. De praktijk laat echter zien dat veel scholen toegankelijk zijn en dat we bezig zijn met een inhaalslag. De reden hiervan is de toepassing van het Handboek voor Toegankelijkheid. Scholen zijn gehouden aan geldende richtlijnen.

De NEN-norm (9120) is nog in ontwikkeling, deze kan daarom nog niet toegepast worden. De NEN-norm is bedoeld als opvolger van het Handboek voor Toegankelijkheid. Het Handboek wordt nu reeds meegegeven aan de bouwheren. Het lijkt daarom logisch dat met de NEN-norm ook te doen.

Aangezien er tot op heden geen mandaat (en budget) is om de eisen ook dwingend op te leggen, wordt dit meegegeven als dringend advies. In aanloop naar de voorjaarsnota zal ik mij inspannen om middelen vrij te maken om dit verplicht te stellen.

Er is voor nu gekozen voor een toetsing door 010Toegankelijk, dat bestaat uit ervaringsdeskundigen. De gedachte is dat de toetsing door ervaringsdeskundigen meer appelleert aan de motivatie van de schoolbesturen, dan enkel het meegeven van de eisen. Er is zeker draagvlak bij de schoolbesturen voor een betere toegankelijkheid van de panden. De uitdaging zit vooral in panden die gerenoveerd worden en lastiger goed toegankelijk te maken zijn.

Toezegging 24bb000785 De wethouder zal een poging wagen om inzicht te krijgen in omvang van de reserves van de Rotterdamse schoolbesturen.

De Onderwijsinspectie heeft in 2021 een lijst ([Hoe rijk is mijn schoolbestuur \(in 2019\)?](#)) vrijgegeven, die voor alle 1330 schoolbesturen en 152 samenwerkingsverbanden laat zien of en hoeveel ze aan mogelijk overmatige reserves hadden eind 2019. De inspectie besloot tot openbaarmaking na een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur door het Onderwijsblad. Op basis van deze lijst kan een beeld worden verkregen van hoe de Rotterdamse schoolbesturen ervoor staan.

Een overmatige reserve wil zeggen een reserve die groter is dan vereist voor een gezonde bedrijfsvoering op basis van referentiewaarden van de Onderwijsinspectie. Rapportages van de Onderwijsinspectie over 2022 laten zien dat de financiële positie van schoolbesturen over het geheel omlaag is gegaan, maar gemiddeld ruim boven de referentiewaarden ligt.

Uit het overzicht is niet te herleiden of de genoemde reserves bestemmingsreserves betreffen en vrij te besteden zijn.

De lijst laat voor Rotterdam een uiterst wisselend beeld zien, waarbij een aantal zich in de top 10 van 'rijkste' schoolbesturen bevindt en een aantal tot de 10 'armste' schoolbesturen gerekend wordt.

De aanleiding van de vraag was of schoolbesturen wellicht mee kunnen investeren in nieuwbouw. Los van dat het onwenselijk is om de wettelijk bepaalde taakverdeling los te laten, geldt in ieder geval voor het primair en gespecialiseerd onderwijs een investeringsverbod. Voor deze sectoren zijn enkel investeringen toegestaan, die in de exploitatie zijn terug te verdienen.

Op basis van bovenstaande beeld, zal een investering niet voor elk schoolbestuur tot de mogelijkheden behoren. Een algemene lijn trekken, wat op basis van de wetgeving vereist is, zal daarom ingewikkeld zijn.

Daarnaast heeft een aantal schoolbesturen niet alleen in Rotterdam scholen, maar ook in randgemeenten.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en vraag uw raad hierbij de vijf toezeggingen als afgedaan te beschouwen.

Met vriendelijke groet,

Said Kasmi
Wethouder Onderwijs, Cultuur, Evenementen